פרשת וישב

משיחת אור לי"ט כסלו ה'תשמ"ד.

הנחה פרטית בלתי מוגה

דאס איז געווען דער תפקיד פון סנהדרין בישׂראל, ווי ער זאגט אין תנא דבי אליהו, אַז סנהדרין איז געווען תפקידם, זיי האבן געדארפט זיך פירן, אַז חוגרים את מתניהם בשׁלשׁלאות שׁל ברזל, גרייטן זיך אויף אַ לאנגע וועג, און אויף אַ וועג וואס איז פארבונדן מיט טירחות, במילא אַז ס'וועט זיין סתם אַ גארטל וועט ער זיך צורייסן מצד דעם טורח הדרך – דארף דאס זיין אַ גארטל וואס ער איז חוגר את בגדיו בשׁלשׁלאות שׁל ברזל,

און אַרומגיין – ניטווארטן אַז דער בעל-הבית וועט קומען צו אים פרעגן מסנהדרין וואס ער דארף טאן, – נאר זיי דארפן גיין צו דעם בעל-הבית; זיי דארפן גיין צו דעם קטן בידיעה, ביז צו דעם קטן אויך בשׁנים.

וואס דאס איז דאך אַן ענין על-דרך פון מסירות-נפשׁ:

בשׁעת סנהדרין געפינען זיך אין לשׁכת הגזית, האבן זיי אַ תוקף פון סנהדרין; בשׁעת זיי זיינען מסבב בעיירות ישׂראל, זיי גייען אַרויס פון לשׁכת הגזית – ווערן זיי אויס תוקף פון סנהדרין; זיי קענען נישׁט פסק'ענען קיין דינים דעמאלט אַלס "סנהדרין", ווארום ס'דארף זיין דוקא "על מזבחי", ווי דער דין אָפגעפסק'נט.

זאגט מען, אַז זיי דארפן אַוועקגיין מתפקידם אַלס סנהדרין, ווארום זיי גייען אַרויס פון לשׁכת הגזית, גייען אַרויס פון ירושלים, זיינען נישׁט שׁייך פסק'ענען דיני נפשׁות, דיני סנהדרין וכולהו וכולהו; צוליב וואס? – כדי צו מחנך זיין "קינדער" בידיעות אָדער קינדער בשׁנים, מ'זאל לכתחילה ניט קומען, "לדעת את המעשׂה אֲשׁר יעשׂון ואלה אֲשׁר לא תעשׂינה".

וואס דאס איז דאך אַן ענין פון מסירת-נפשׁ. ביז וואנענט אַז ס'איז מסירת-נפשׁ בפועל.

ווי מ'געפינט דאס ביי נשׂיאינו רבותינו, אַז זיי האבן זיך מוסר-נפשׁ געווען בפועל, ווי מ'האט דאס געזען ביי נשׂיא דורינו ביים רבי'ן דעם שׁווער, זיך אַיינגעשׁטעלט אין סכנה, בפשׁטות, כדי צו מפיץ זיין יהדות, מייסד זיין חדרים און תלמוד-תורה'ס מיט מקוואות וכיוצא בזה – נוסף על פעולותיו בעצמו אין לימוד התורה,

ועל-דרך-זה – די פון וועלכע ער איז געווען דער ממלא-מקומו.

© 2001 Jewish Educational Media, Inc.

פרשת וישב

וואס דאס געפינט מען אַן אויסנאם בנוגע צו דעם אַלטן רבי'ן.

וואס ער האט דאך געלערנט סיי נגלה און סיי חסידות, ווי מ'זעט דאס פון דעם שולחן-ערוך, וואס ער האט נאך אָנגעהויבן נאך פאר דער נשיאות, נאך זייענדיק ביי דעם מגיד, כאָמור אין דער הקדמה, ועל-דרך-זה אין עבודת השם, ובמיוחד אין ספר התניא קדישא, וואס דאס ברענגט צו "קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו", על-ידי אַהבתו ויראָתו כמדובר כמה פעמים.

דערנאך געפינט מען אַ דבר חידוש – וואס ער איז אַליין געווען אַ קורא בתורה. בשעת ס'האט זיך גערעדט וועגן שיעורים בתורה – שרייבט דער ברודער זיינער אין איינע פון די תשובות, אַז ער האט אַליין פארנומען זיך אין מעסטן "שעורה" און מטבעות וכיוצא בזה כדי צו מברר זיין אַ שיעור בתורה. בשעת ס'האט זיך גערעדט וועגן אופן השחיטה פון שוחטים – האט ער אַליין גערופן די שוחטים און האט זיי באוויזן דער אַלטער רבי אַליין, און האט זיי באוויזן ווי אַזוי מ'דארף טאן, וואס מ'דארף טאן און ווי מ'דארף זיך היטן וכולהו וכולהו.

ביז ווי דער סיפור הידוע, אַז ס'איז געווען אַמאל אַ מעשה בשבת, אָדער נאך יום כיפור [ס'איז דא אין דערויף נוסחאות שונות], וואס ס'איז געווען אין מיטן דאוונען האט ער אויסגעטאן דעם טלית און אַוועקגעגאנגען בקצה העיר, וואס דארט איז געווען אַ יולדת, וואס כל בני הבית זיינען אַוועקגעגאנגען דאוונען אין שול, איז זי געבליבן איינע אַליין, און ער האט דערפילט אַז מ'דארף איר אַרויסהעלפן, איז ער אַליין געגאנגען, אויסגעטאן דעם טלית, אַליין געגאנגען און האט געטאן כל הענינים וואס מערניט פיקוח נפש איז דאס מתיר, כדי צו אַרויסהעלפן דער יולדת.

– בשעת איך האב דאס געהערט פון דעם שווער, האט דער שווער מוסיף געווען, אַז ס'איז געווען אַ צייט וואס חסידים פלעגן דאס ניט דערציילן. ער האט אָבער געוואוסט, אַז איך וועל זיך ניט אַיינהאלטן, וועט זיין אָדער פריער אָדער שפעטער וועל איך מאכן דערפון אַ גאנצן טראסק.

דאכט זיך איך האב דאס שוין אַמאל דערציילט, אָבער על כל-פנים אויב ס'איז ניט געווען קיין טראסק ביז איצטער דערצייל איך דאס איצטער מיט אַ טראסק. –

וואס לכאורה איז געווען דער אַלטער רבי האט געדאוונט אין אַ שול אַ פולע מיט מענטשן.

אמת טאקע די גמרא זאגט "מצוה בגדול". אָבער אַף-על-פי-כן, דער אַלטער רבי, וואס זיין דאוונען בכלל ווייס מען דאך וואס עבודת התפילה פון'ם אַלטן רבי'ן איז געווען, על אַחת כמה וכמה – עבודת התפילה ביום הכיפורים, וואס דאס איז דער יום הקדוש והתפילה של כל השנה כולה!

© 2001 Jewish Educational Media, Inc.

פרשת וישב

איז אמת טאקע "מצוה בגדול", איז אַלעם ערשטן וואס ער האט דערפילט שטייענדיק אין עבודת התפילה פון יום הכפורים, אַז בקצה העיירה, אין דער שטעטל, איז דא אַ אשה היולדת:

ער שטייט אין עבודת התפילה!

– דעם אַלטן רבי'ן האט מען ניט געדארפט מסביר זיין "דע לפני מי אַתה עומד" – ער איז דאס מסביר פאר אַנדערע! בפרט נאך ווי דער צמח צדק איז מבאר אין שרש מצות התפילה, ווי אַזוי זיין עבודת התפילה איז געווען אין "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי באָרץ", איך וויל זע גארניסט, ניט גן עדן [העליון] ניט [גן-עדן] התחתון, איך וויל מערניט ווי דיר אַליין, מיט קייקלען זיך בשעת התפילה וכולהו –

איז זייענדיק אין זיין עבודת התפילה, ביום-הכיפור, אין אַ מקום קדוש – האט ער דערפילט, אַז ס'איז דא בקצה העיירה אַ יולדת וואס מ'דארף איר אַרויסהעלפן בגשמיות!

דערנאך האט מען דאס, כאָמור, דערציילט מען דאס. וואס דאס איז, כאָמור, "זה ספר תולדות אָדם":

ער טראכט זיך: ער ליגט אין הויכע ענינים, און ניט נאר דאס איז ביי אים אַ טעות מצד אַהבת עצמו; ער ליגט טאקע אין הויכע ענינים – אָבער ניט שייך אַז ער וועט טראכטן אַז ער איז העכער פון דעם אַלטן רבי'ן, אין עבודת התפילה, ביום הכיפורים, בבית הכנסת! – מיט דער גאנצער אַהבת עצמו, און ערך עצמו, און "אָדם קרוב אצל עצמו" וכולהו – כ'גלויב ניטא אַזא מציאות.

דערציילט מען אים אָט דעם סיפור.

מ'זאגט אים: דו קומסט ניט צו דעם אַלטן רבי'ן; דו קומסט אָבער ניט אין דיין ליגן אין הויכע ענינים צו דעם אַלטן רבי'ן. פארוואס איז געקומען צו דיר אָט דער סיפור – "זה ספר תולדות אָדם" – זאגט דער בעל-שם-טוב: דאס איז בהשגחה פרטית, כדי דו זאלסט אָפלערנען, במעמדו ובמצבו, ווי אַזוי דו דארפסט זיך פירן!

———— • ————

© 2001 Jewish Educational Media, Inc.